

Став западног фактора, који доноси све главне одлуке које владајући режим у Србији потом реализује, тренутно гласи да је боље не продати Телеком него га препустити у руке руским инвеститорима. На тај начин смо захваљујући уласку руских инвеститора у утакмицу за куповину Телекома ближе него што смо се у најбољој варијанти могли надати могућности да Телеком уопште не буде продат.

Развој ситуације у вези са продајом Телекома

Ситуација око продаје Телекома улази у одлучујућу фазу. Рок за подношење понуда је напрасно са 21. фебруара померен на 31. март 2011. године, након чега би требало да уследи избор најповољнијег понуђача или јавна аукцијска продаја. Ово померање рока за завршетак предаје тендерске понуде, као и постепено отварање ове теме у до скоро потпуно затвореним медијима, сугерише да се у вези са продајом Телекома нешто необично дешава. Да погледамо шта би то могло бити.

Претпостављамо да само расписивање тендера већ доводи у питање ранију начелно договорену директну нагодбу између режима и Дојче Телекома. С тим у вези, спекулише се да је разлог продужења тендерског рока проблем ове компаније да обезбеди банкарске гаранције, тј. новац за куповину Телекома, а помиње се и одустајање ове компаније од давања понуде али и евентуалне продаје 20% акција које су преко грчке фирме ОТЕ такође у њиховом власништву.

Разлог да у међувремену Б92 и Блиц нагло почињу посебно да третирају и спинују ову тему не може бити други сем то што су две компаније у власништву руских инвеститора откупиле тендерску документацију чиме су стекле право да дају понуду. То указује да је вероватно став западног фактора да је боље не продати Телеком него га препустити у

руке руским инвеститорима. У вези са тим треба сагледати и медијска открића на Б92 да Влада не жели да прода Телеком руским тајкунима. На то указују и резултати анкете „Која компанија је по вама најбољи купац Телекома Србија?“ од пре неки дан на сајту Б92 у којој је далеко највише гласова добила опција да не треба продавати Телеком (62%), па опција да је најбољи купац Дојче Телеком (29,56%) док су опције компаније Вимпелком (0,86%) и Турксел (0,97%) које су у власништву руских инвеститора упадљиво међу последњима. Знатан простор у овим медијима одједном имају и важни појединци из за сада неформалног фронта против продаје Телекома, као што су Верица Бараћ и Александра Смиљанић. Исто тако и на РТС-у, главном медију под контролом режима, десила се извесна промена. У почетку су ставови ових и других појединаца о продаји Телекома потпуно игнорисани или веома филтрирани и извртани. Временом, поготово од тренутка када је јављено да су два руска инвеститора откупила тендерску документацију, ситуација се нешто променила па је на РТС-у овој теми дат извештај простор без великих интервенција. То не говори о слободи извештавања већ о политици јавног медијског сервиса која се огледа у додворавању западном фактору и престојавању у предизборном периоду. Претпостављамо да давање извесног простора на РТС-у највише има везе са остављањем одступнице коју је режим предвидео у случају отказивања поступка продаје.

Запад ће наложити отказивање ако Руси буду ближи куповини

У вези са свим овим, веома је важно предвидети какав је генерално став западног фактора о продаји Телекома. Процењује се да ова продаја за њих није толико важна као што је важна режиму који у томе види једину могућност за опстанак на власти. Да нема руских инвеститора на тендеру то би била још једна диригована распродаја српског националног блага мултинационалним компанијама које су интегрисане са западним политичким фактором. Појаву руских инвеститора додатно усложњава и гласина да је једном од њих приватизациони саветник један од бивших директора Телекома. Обзиром да он добро познаје вредност и потенцијале Телекома могао би навести руског инвеститора да поднесе веома озбиљну понуду, као и да се одлучније понаша у аукцији до граница цене коју западни понуђачи не би могли да прате.

Процењује се и да је за западни фактор централна тема резултат следећих избора који би омогућио формирање прозападне владе сачињене од политичких странака које су више или мање под њиховом контролом. Евентуална продаја Телекома руским инвеститорима би унела одређену, мању неизвесност око изборних резултата. Пре свега се то односи на медијску сферу у којој би куповина Телекома од стране руског инвеститора реметила слику у којој евроатлантске интеграције немају алтернативу, али западни фактор не види директну краткорочну опасност од продаје Телекома руским инвеститорима када су у питању резултати наредних избора. Избори би требало да

уследе релативно брзо. За то време у Телекому би нови власник тек улазио у посед, постављао ново руководство да прилагођава компанију новом начину пословања, као и морао да изврши неопходну консолидацију пословања након дуге стагнације изазване очекиваном продајом.

Процењујемо да присуство руског фактора у Телекому западни фактор види пре свега као опасност на средњерочном и дугорочном плану, јер би то уз присуство у НИС-у створило критичну масу руског присуства у Србији, па можда и у Републици Српској. Процењује се да би западни фактор могао бити узнемирен због могућности утицања на Владу Србије кроз договоре око цена производа и услуга које контролише, могућност везивања већег броја добављача и способних менаџера за себе, па и директни утицај кроз финансирање одређених политичких странака које се противе западном утицају на Србију. Процењује се да их брине и могућност наставка пословне политике инвестирања у региону.

Сходно томе претпостављамо да ће западни фактор радити на томе да ову ситуацију реши што је пре могуће и да је у међувремену већ вршио одговарајући притисак на Владу по питању отказивања продаје Телекома. Одлуку Владе од 23. децембра прошле године о одређивању минималне цене за продају Телекома поред осталог треба видети и као одговор на овај притисак тј. захтевање одређеног маневарског простора у коме је могуће продати Телеком „не-руском“ инвеститору. Да се нешто „иза брда ваља“ говори и вест о овој Владиној одлуци на ТВ и сајту Б92 у којој је простора дато прозападним али и осталим економистима и аналитичарима који се из разних разлога противе продаји?!?

Ако не буде продаје Телекома – хоће ли бити ванредних избора?

Претпостављамо такође да је у овој ситуацији западни фактор оставио режиму изванредан маневарски простор. Вероватно ће се сачекати пристизање понуда до 31. марта, након чега ће се захтевати одговарајућа реакција у зависности од ситуације а са циљем да се никако не дозволи преузимање Телекома од стране руских инвеститора. Маневарски простор се на пример огледа у томе да далеко најповољнију понуду да „не-руски“ инвеститор а да руски инвеститори својим понудама буду знатно испод најповољније, када би се дозволила продаја путем аукције. Мала разлика у корист „не-руског“ инвеститора (с обзиром да би била преко минималне цене коју је захтевала Влада) би вероватно водила избору најповољније понуде без аукције. Са друге стране, у случају да понуда руских инвеститора буде најповољнија или у случају мале разлике у цени постоји значајна вероватноћа за отказивање продаје из стварног или фингираног разлога који за режим има најмању политичку штету.

Оно што је једино сигурно јесте велики притисак на режим од стране западног фактора у случају да се као купац изабере руски инвеститор. Досадашње искуство говори да би режим вероватно подлегао притиску. Све ово може да има везе и са препоруком Савет за националну безбедност Влади да се из процеса продаје Телекома изузме систем веза посебне намене, односно да се заштити функционисање војске, полиције и безбедносних служби, о чему смо говорили у претходном саопштењу од 31. децембра 2010, које је остало потпуно прећутано у медијима.

У Београду, 18. јануара 2010.

У име Управног одбора Српског сабора Двери,

Данило Тврдишић

(dverisrpske.com)